

TIẾNG VIỆT - TUẦN 15

TRẠNG LƯỜNG

Lương Thế Vinh đỗ Trạng nguyên năm 21 tuổi. Ông được mọi người nể phục vì vừa học rộng vừa có rất nhiều sáng kiến trong đời sống. Có lần, sứ thần Trung Hoa thử tài Lương Thế Vinh, nhờ ông cân giúp một con voi. Lương Thế Vinh sai lính dắt voi xuống thuyền, đánh dấu mức chìm của thuyền. Sau đó, ông cho voi lên bờ và xếp đá vào thuyền. Khi thuyền chìm đến mức đã đánh dấu, ông sai cân chỗ đá ấy và biết voi nặng bao nhiêu.

Sứ thần lại xé một trang sách mỏng, nhờ ông đo xem nó dày bao nhiêu. Ông lấy thước đo cuốn sách, rồi chia cho số trang để biết độ dày của mỗi trang sách. Sứ thần hết sức khâm phục tài trí của Trạng nguyên nước Việt. Lương Thế Vinh đã tìm ra nhiều quy tắc tính toán, viết thành một cuốn sách. Mỗi quy tắc tính toán đều được ông tóm tắt bằng một bài thơ cho dễ nhớ. Đó là cuốn sách toán đầu tiên ở Việt Nam. Sách của ông được dạy trong nhà trường gần 400 năm. Ông cũng là người Việt Nam đầu tiên làm ra bàn tính. Bàn tính lúc đầu làm bằng đất, về sau làm bằng gỗ và trúc, sơn nhiều màu, rất dễ sử dụng.

Theo sách *Kể chuyện thần đồng Việt Nam*

II. ĐỌC - HIỂU VĂN BẢN (Khoanh vào chữ cái trước câu trả lời đúng hoặc làm theo yêu cầu):

1. Những lí do nào khiến mọi người nể phục Lương Thế Vinh?

- A. Ông có sức khỏe và trí nhớ phi thường.
- B. Ông vừa học rộng vừa có rất nhiều sáng kiến trong đời sống.
- C. Ông đỗ Trạng nguyên năm 21 tuổi.

2. Lương Thế Vinh đã vượt qua những thử thách nào của sứ thần Trung Hoa?

- A. thử thách cân voi, đo độ dày một trang sách
- B. thử thách cân số đá bên bờ sông
- C. thử thách đo độ dày quyển sách

3. Lương Thế Vinh đã làm gì để những quy tắc tính toán trở nên dễ nhớ?

- A. viết những quy tắc tính toán một cách ngắn gọn
- B. viết những quy tắc tính toán vào một cuốn sổ
- C. tóm tắt mỗi quy tắc tính toán thành một bài thơ

4. Lúc đầu, ông Lương Thế Vinh làm ra bàn tính bằng chất liệu gì?

A. gỗ

B. đất

C. trúc

5. Đố em vì sao Lương Thế Vinh được gọi là “Trạng Lường”?

III. LUYỆN TẬP

6. Dấu hỏi hay dấu ngã?

Nếu nhắm mắt nghĩ về cha mẹ,
Đa nuôi em khôn lớn từng ngày,
Tay bông bế, sớm khuya vất vả,
Mắt nhắm rồi, lại mơ ra ngay.

VŨ QUẦN PHƯƠNG

7. Tìm thêm một tiếng để tạo từ chứa các tiếng có cùng âm đầu / hoặc n:

lũ lúc nước nao
lo náo nặng lưu

8. Đặt câu nói về nghề nghiệp, công việc và nơi làm việc của mỗi người:

9. Chọn các từ đã cho trong ngoặc để điền vào chỗ trống thích hợp trong các câu dưới đây:

(chuyên gia máy tính, bác sĩ, nhà bác học, kiến trúc sư)

- a. Là một giàu sáng kiến, Ê-đi-xơn đã cống hiến cho loài người hơn một ngàn sáng chế.
- b. Tại các trạm y tế xã, các đang khám bệnh cho mọi người.
- c. Cha tôi là một Để có được những bản thiết kế mẫu nhà ưng ý, ông đã phải thức trắng rất nhiều đêm.
- d. Công việc bề bộn khiến anh phải thường xuyên ngồi hàng giờ bên chiếc máy vi tính. Anh là một hàng đầu của đất nước.